

Hals
Arkiv

Huse i Øster Hassing Sogn

Teksten er baseret på indsamlinger foretaget af en gruppe interesserede i Øster Hassings huse, bestående af Birthe Eriksen, Jens Winther Kjeldsen, Lotte Kock, Johanne og Kaj Pallisgaard og Jørgen T. Pedersen.

Redigeret af Klem Thomsen og Asbjørn Thomsen. September 2021.

Abildbak 11

Føltved, Øster Hassing, matrikel 2b

Det originale matrikelkort for Føltved-gaardenes, Abildbaks og Rugholms Jorder, 1866-1961, med matrikel N° 2b på begge sider af nutidens vej Abildbak.

I realregistret, som er et indeks til skøde- og panteprotokollen, kaldet stedet med matr. nr. 2b i "Østerhassing Sogn, Føltved by" - i dag ejerlavet "Føltved, Ø. Hassing" - for "Huset Abildbæk". Dette navn ses senere i kilderne, men det mest anvendte navn i disse er "Abildbak". Abild er betegnelsen for æbletræ, men er det et æbletræ ved bækken eller ved bakkene, som har givet navn til huset og senere ejendommen.

Af det ældste fundne skøde fremgår, at stedet er "Parcel No 2 af Peder Munks Gaard i Føltved, Østerhassing Sogn". Peder Christensen Munk var ejer af ejendommen Nedre Føltved (Føltvedvej 22) fra engang i 1820'erne til 1843. Fra denne ejendom på Føltvedvej er stedet på Abildbak 11 udstykket i første halvdel af 1800-tallet.

Denne første ejer af stedet er Junge Jensen. Ved folketællingen i 1834 er enkemanden Junge Jensen at finde som inderste, dvs. lejer, og daglejer på Poulstrup (Houvej 244). Den 10. marts 1837 vies i Øster Hassing Kirke "Enkemand Junge

Jensen i Abildbak 37 Aar [og] Enkekone Else Mari Christensdatter 39 Aar". Junge Jensen må altså have overtaget Abildbak mellem 1834 og 1837. Ved folketællingen i 1840 bor ægteparret på stedet med 3 af hendes børn af første ægteskab og deres fælles datter. Junge Jensen angives at være "husmand [som] lever af sin jordlod". Ved folketællingen i 1845 bor ægteparret på "Abildbak" med 2 børn, og ved folketællingen i 1850 kun med den ugifte datter Mariane Jensdatter.

Den 3. november 1853 underskrives en købekontrakt, hvor Junge Jensen sælger til Jens Møller Jensen "under Forpligtelse af at han indlader sig i Ægteskab med min Steddatter Mariane Jensdatter, det mig tilhørende Huus Abildbæk kaldet".

Sikkert ikke et tvangsægteskab, men et fornuftsægteskab. Ifølge købekontrakten har stedet et hartkorn¹⁾ efter den gamle matrikel (før 1844) på 3 skæpper og 1¼ album og efter den nye matrikel²⁾ (efter 1844) på 2 skæpper, 2 fjerding-

1) Hartkorn betyder egentlig "hårdt korn", altså brødkorn, men tidligere var *tønde hartkorn* en enhed for værdien af landbrugsjord (en kombination af jordens areal og ydeevne). I den lange periode, hvor al betaling foregik som byttehandel med konkrete varer var det nødvendigt med et fælles værdimål. Man besluttede sig til at sammenligne alle varer med værdien af det såkaldte "hårde korn" eller *hartkorn*. Hartkorn måltet i tønder (ikke at forveksle med tønder land). 1 tønde = 8 skæpper = 32 fjerdingkar = 96 album. Hartkorn blev brugt som skattegrundlag på landbrugsjord frem til 1903

2) Den nye matrikel - Danmark er blevet matrikuleret flere gange, således i 1644 og 1688. De tidlige matrikler blev imidlertid ikke vedligeholdt med hensyn til forandringer i ejendomsforholdene, og efter udskiftningen i slutningen af 1700-tallet var der behov for udarbejdelsen af en ny matrikel, og det skete i 1844. Det var også med matriklen af 1844, at vi fik de matrikelnumre, der bruges den dag i dag. Ejendommen Abildbak fik altså ved matriklen i 1844 nedsat sit hartkorn og dermed også sit beskatningsgrundlag. Desuden fremgår af købekontrakten, at Abildbak ved den nye matrikel har fået matr. nr. 2b i ejerlavet Føltved, Ø. Hassing.

Abildbak 11
fotograferet
i 2021.

Foto:
Ove Jakobsen,
Hals Arkiv, B15408.

kar og 1½ album. Desuden er købekontrakten betinget af en aftægtsforpligtelse³⁾ overfor sælgeren og dennes hustru. Købekontrakten tinglyses⁴⁾ den 28. april 1854.

Den 17. oktober 1854 underskrives skødet baseret på ovennævnte købekontrakt. I dette er den betingede aftægtsforpligtelse indskrevet og anslås at koste 270 rigsdaler. Derimod står i skødet intet om den betingede ægteskabsindgåelse. Dette har måske sine naturlige årsager, for 14 dage senere føder "Ugift Pige Mariane Jensdatter 25 Aar af Abildbak" en datter. I kirkebogen står "Udlagt Fader", men intet navn på denne, så faderen er måske ikke den tiltænkte ægtemand. Ved folketællingen i 1855 bor den nye ejer Jens Møller Jensen på Abildbak med en tjene-stepige og aftægtsægteparret Junge Jensen og Else Marie Christensdatter, mens aftægtsparrets datter Mariane Jensdatter er indsidder, dvs. sidder til leje, andetsteds i Øster Hassing, hvor hun bor alene med datteren og ernærer sig ved "Haandarbejde". Der er intet,

som tyder på, at det planlagte ægteskab nogensinde finder sted, i al fald ikke i Øster Hassing kirke.

Ovennævnte skøde af 1854 tinglyses først den 26. februar 1858. Samme dag tinglyses Jens Møller Jensens salg af Abildbak til Jens Christian Trudesen, som samtidig overtager aftægtsforpligtelsen. Det var måske ikke sagen at bo sammen med de "svigerforældre", som alligevel ikke bliver svigerforældre. Ved folketællingen i 1860 bor Jens Chr. Trudesen og ægtefællen Johanne Jensdatter på stedet med en datter, 2 plejebørn og aftægtskonen Else Marie Christensdatter. Formentlig er aftægtsmanden Junge Jensen død.

1862

Ved skøde af 24. juni 1862, tinglyst 18. juli, sælger Jens Christian Trudesen sit "tilhørende Huus Abildbak kaldet" til Peter Poulsen "af Lille Vadsholt". Stedet består uændret af matr. nr. 2b med et hartkorn på 2 skæpper, 2 fjerdingkar og 1½ album. Købesummen er 300 rigsdaler, mens overtagelsen af aftægtsforpligtelsen stadig kapitaliseres til 270 rigsdaler.

Ved folketællingen i 1870 bor ægteparret Peter Poulsen Højer og Mette Marie Pedersdatter på "Sønder Abelbakhushus" med 4 børn. Navet på stedet kunne tyde på et nu nordligere Abildbak-hus.

Ved folketællingen i 1880 bor ægteparret på stedet med 2

3) Aftægt er en aftale, hvorefter en ny ejer (eller fæster) af en ejendom forpligter sig til at underholde den tidligere ejer og hans ægtefælle, så længe de lever. Sådanne aftaler var meget udbredte. Det aftalte underhold blev oftest fastsat ved en aftægtskontrakt, som nærmere bestemte ydelsernes art: bolig og naturlydelser som fødevarer og brænde samt tidspunktet for levering. Aftægtskontrakten blev oftest tinglyst på ejendommen.

4) Tinglyst - I dag bliver et skøde udfærdiget af en advokat, underskrevet ved denne og senere tinglyst i retten. Dengang, hvor folk ikke nødvendigvis kunne læse og skrive, blev skødet ført ind i tingbogen af tingskriveren i retten, hvorefter det blev læst op og underskrevet. Et dokument var før Tinglysningsloven af 1926 tinglyst, når det var oplæst i retten i et offentligt retsmøde.

Abildbak 11
fotograferet fra
havesiden i
2021.

Foto:
Ove Jakobsen,
Hals Arkiv, B15409.

børn, herunder datteren Petrea Elisabeth Højer. Ved folketællingen i 1890 bor enkemanden Peter Poulsen Højer på "Lille Abildbak", så konen er død. Desuden findes på stedet svigersønnen Johannes Sørensen, der er gift med datteren Petrea Elisabeth Højer.

1894

Ved skøde af 5. marts 1894, tinglæst 16. marts, sælger "Peter Poulsen (Høier) af Abildbæk" sin ejendom af samme navn til svigersønnen "Husejer Johannes Sørensen af Horsens [nutidens Langholt]". Samtidig kommer Peter Poulsen Højer på aftægt ved svigersønnen. I aftægtskontrakten, som tinglæses særskilt, kaldes ejendommen i øvrigt for "Abildbeck".

Ved folketællingen i 1901 bor ægteparret Johannes Sørensen og Petrea Elisabeth Højer på stedet med 6 børn og ved folketællingerne i 1906 og 1911 med 5 børn. Ved folketællingen i 1916 er der kun 2 hjemmeboende børn på "Abildbak", og ved folketællingerne i 1921 og 1925 bor kun sønnen Otto Johannes Højer hjemme hos forældrene. Det samme er tilfældet ved folketællingen i 1930, hvor der dog også er en tjenestepige på stedet.

Ejendommen var i øvrigt blevet en del større i 1925, hvor

Johannes Sørensen Højer tilkøber matr. nr. 2g - med et hartkorn på 3 skæpper, 1 fjerdingkar og 1 album - af Peder Jensen på Nedre Føltved (Føltvedvej 22).

1931

Ved skøde tinglyst 9. december 1931 sælger Johannes Sørensen sin ejendom Abildbak til sønnen Otto Johannes Højer Sørensen.

Otto Johannes Højer Sørensen (f. 1902) bliver i 1932 gift med Alma Hansine Pedersen (f. 1905), og ægteparret får sønnen Arne Johannes Højer Sørensen i 1933, sønnen Knud Peter Højer Sørensen i 1934, datteren Marie Elisabeth Højer Sørensen i 1938 og datteren Gerda Højer Sørensen i 1939. Alle 4 børn er født på Abildbak. I 1946 sletter familien efternavnet Sørensen

Ved folketællingen i 1940 bor ægteparret Alma og Otto Højer Sørensen på Abildbak med deres 4 børn, samt Otto Højer Sørensens forældre, som "nyder aldersrente".

1966

Ved skøde tinglyst 10. november 1966 køber Johannes Jensen ejendommen. Han beholder dog kun denne et års tid.

1967

Ved skøde tinglyst 22. november 1967 køber Ove Rusholt ejendommen Abildbak.

Ove Rusholt (f. 1940) var i 1962 blevet gift med Anna Sofie Frederiksen (f. 1943), og ægteparret får datteren Marian i 1963, datteren Jane i 1966, sønnen Carsten i 1969 og datteren Annette i 1972.

2001

I 2001 overtager Annette Rusholt og Sonny Lyngbo Sørensen stedet.

2004

I 2004 overtager Niels Konnerup Madsen og Gitte Nielsen ejendommen Abildbak 11.

2005

I 2005 overtager Niels Konnerup Madsen stedet.

2006

I 2006 overtager Christian Hvidberg og Mirja Lundtoft stedet.

2011

Den 1. november 2011 overtager Flemming Kjær Andersen og Berit Løkken Andersen ejendommen på Abildbak 11.

Ejendommen består i dag (juli 2020) af matr. nr. 2b i ejerlavet "Føltved, Ø. Hassing" med et jordtilliggende på 33.048 m², det er omkring 6 tønder land.